

definitief

De Lichtenberg Weert

augustus 2019

HISTORISCH WAARDESTELLEND ONDERZOEK

ADVIES EN RAPPORTAGES VOOR HERGEBRUIK VAN BIJZONDERE GEBOUWEN

2. SAMENVATTING

Het door Pierre Weegels ontworpen openluchttheater 'De Lichtenberg' is ontworpen als onderdeel van een nieuwe campus voor het Bisschoppelijk College. Dat College bevatte naast opleidingen en huisvesting voor leerkrachten en leerlingen ook een recreatieterrein met dit theater, een natuurbad en tennisbanen, alle openlucht-activiteiten. De entree van dit terrein ligt rechts aan wat als een centrale as (nu de IJzerenmanweg) vanuit de Diesterbaan het zuidelijk gedeelte van de campus zou ontsluiten. Meer naar achter op het recreatieterrein bevindt zich op een verstilte plek een ook door Weegels ontworpen kapel die, via een slingerend pad langs een beekje en een vijver bereikbaar was voor brevierende geestelijken.

Van de hele campus is uiteindelijk maar een gedeelte gerealiseerd en rest nu nog het recreatieterrein en de daar nabijgelegen Boostengymzalen. Het zwembad is gedempt en vervangen door alweer verlaten tennisbanen en een petanqueclub, met zowel overdekte als buitenbanen. De tennisbanen zijn nog in gebruik en voorzien van een clubhuis, gelegen naast de in 2013 gerestaurerde kapel. Het theatercomplex is, hoewel zwaar verwaarloosd, nog geheel compleet.

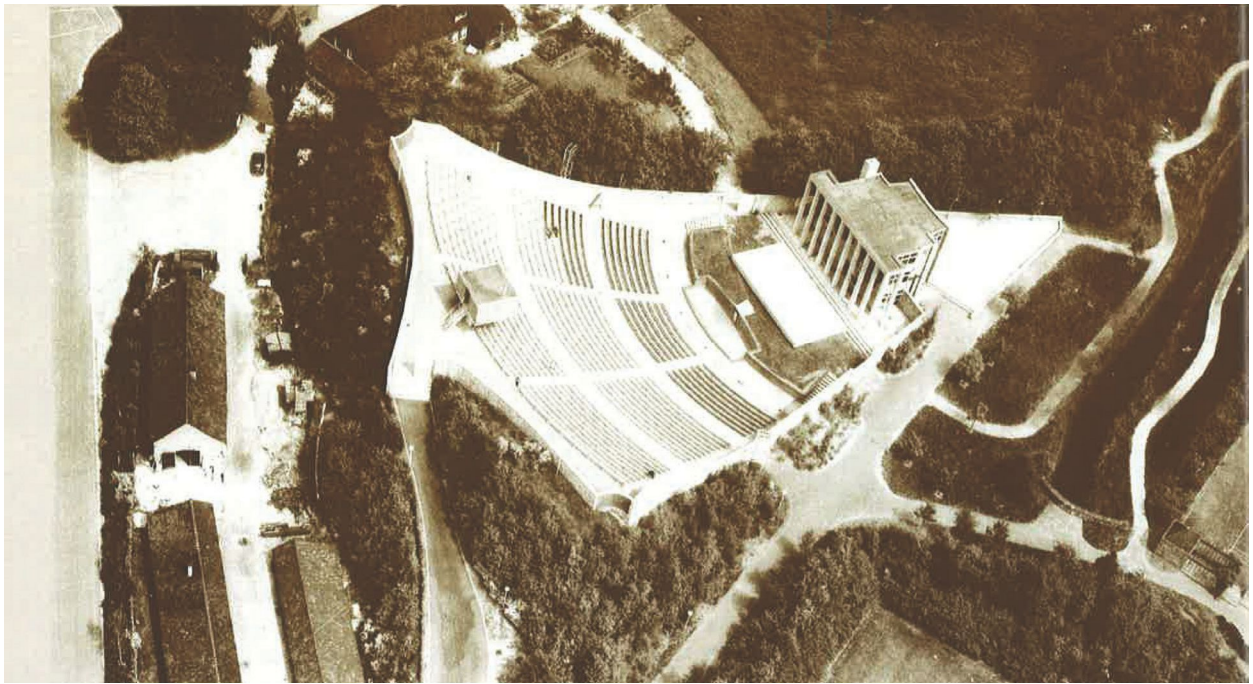
'De Lichtenberg' is als geheel tot Rijksmonument verklaard waarbij, naast de bebouwing, ook de door Weegels ontworpen landschappelijke setting, met het watersysteem, de natuurstenen keerwanden en de wallen die het terrein omzomen, expliciet als monumentaal bestempeld is.

Herstel van de oorspronkelijke ruimtelijke opzet zou uitgangspunt moeten zijn voor nieuwe plannen; vooral de petanquehal en het tennisclubhuis vormen een verstoring.

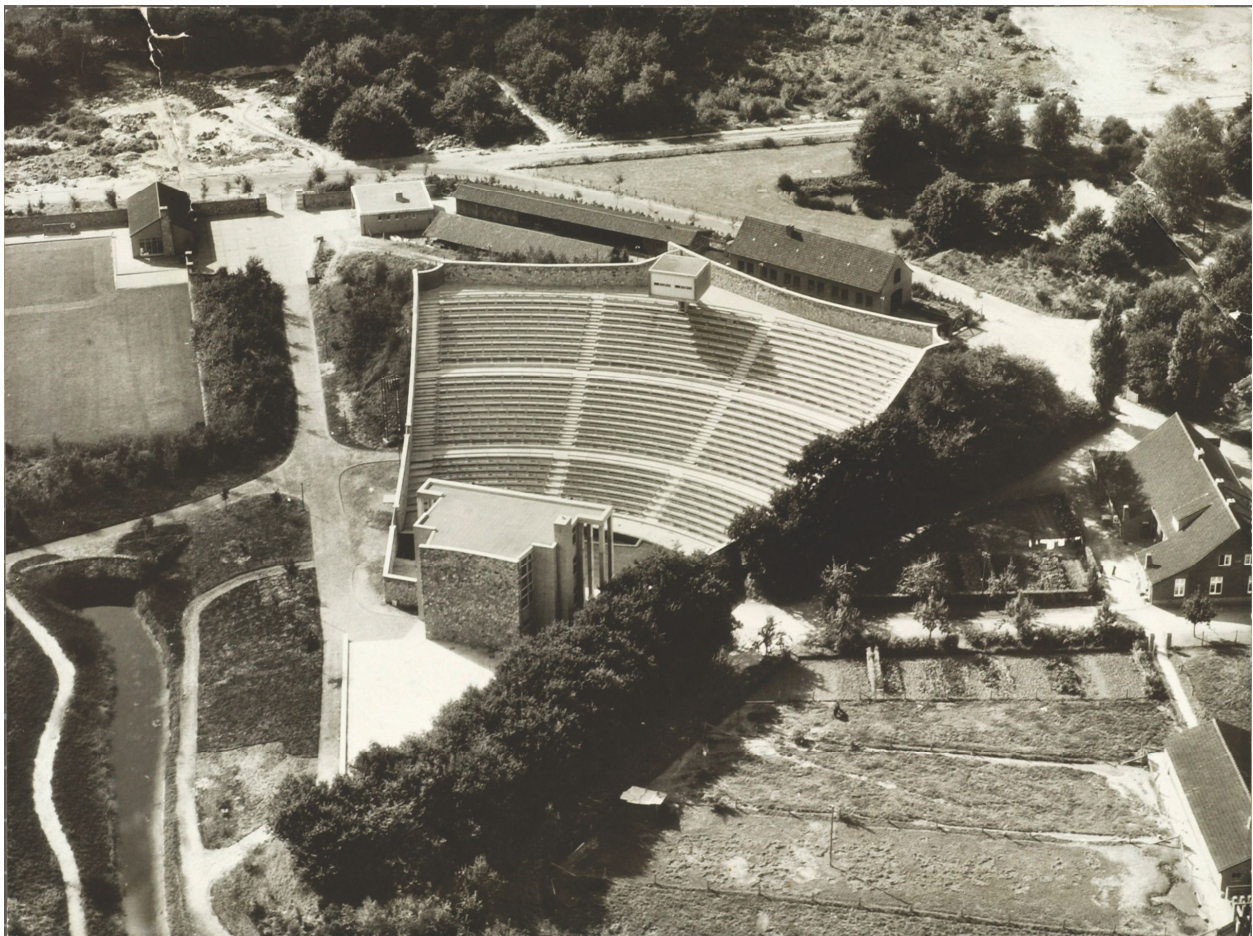
Deze rapportage is gemaakt om de plannen voor herontwikkeling van het theater te ondersteunen en waar nodig van een kader te voorzien. Over met name de parkeerproblematiek, het laden en lossen van theaterattributen, het situeren van (mogelijk tijdelijke) faciliterende ruimtes, moet op voorhand goed nagedacht worden om te voorkomen dat het terrein zelf hiervoor ingezet moet worden.

Op pagina 64 en 67 zijn de waardenstellende tekeningen opgenomen. Als suggestie voor een parkeeroplossing wordt de plek tegenover de huidige entree voorgesteld, zodat iets van de ooit bedachte symmetrie alsnog tot stand komt.

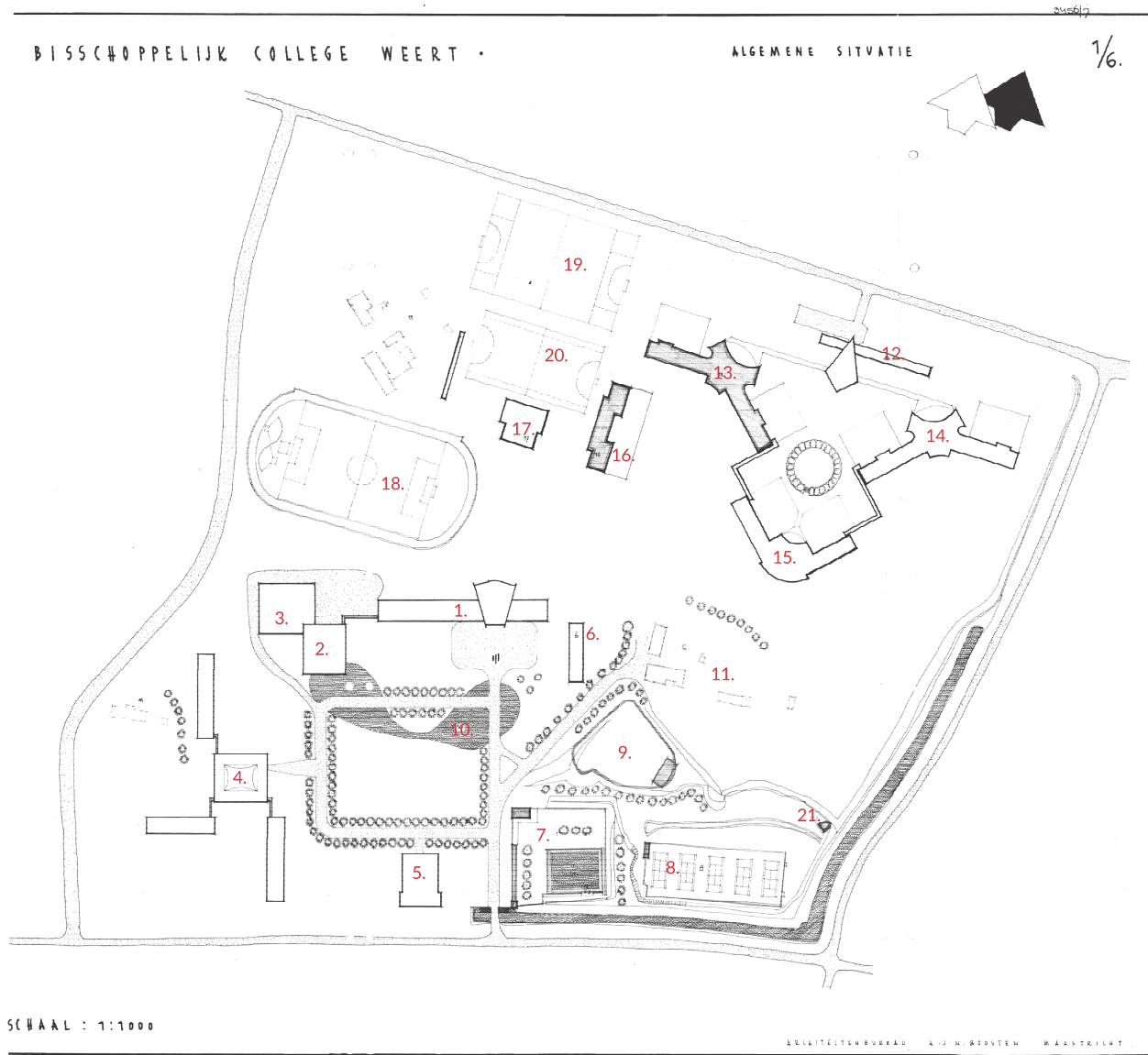
Voor de theaterfaciliteiten zou vooral de boerderij en het omliggende terrein nabij de noordelijke toegang van het theater kunnen worden ingezet.

Rijksmonument 531192, luchtfoto Aero-Photo, 1964

Aero-Photo luchtfoto nr 1893 , 1964

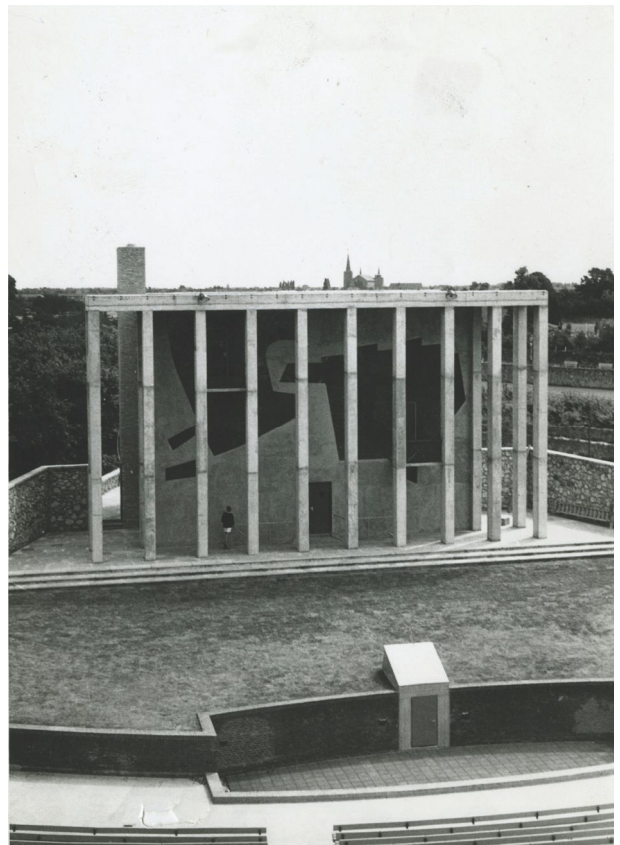

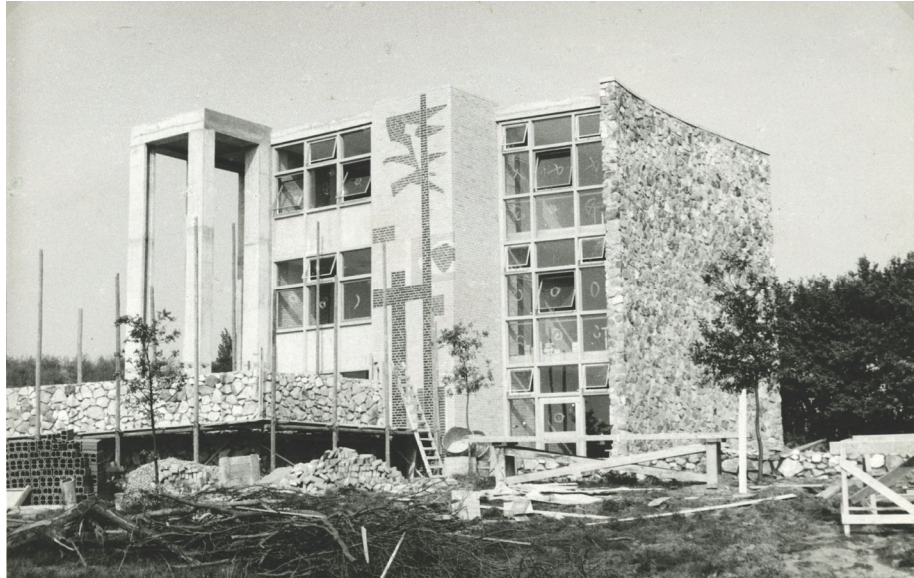
Algemene situatietekening van het Bisschoppelijk College te Weert van A.J.N. Boosten, die de locatie van twee vleugels van de school vastlegt als onderdeel van de Campus. Of Boosten dit plan zelf gemaakt heeft of dat het een uitwerking is van het uitbreidingsplan van ir. Froger is niet duidelijk.

- Onderdelen
1. hoofdbouw
 2. studie-zaal
 3. recreatie
 4. internen
 5. auditorium
 6. klooster Zusters
 7. zwembad
 8. tennisbanen
 9. openluchttheater
 10. vijver
 11. boerderij
 12. administratie
 13. schoolunit 1
 14. schoolunit 2
 15. schoolunit 3
 16. sportzaal 1 en 2
 17. sportzaal 3 en 4
 18. voetbalveld
 19. handbalveld
 20. hockeyveld
 21. kapel

foto's van werkbezoek koningin Juliana in 11 december 1963,
bron: Bischoppelijk College (BC) en Gemeentelijkarchief Weert (G.A.W.)

BC - 387

Koningin Juliana bracht in december 1963 een werkbezoek aan de Lichtenberg. De verwondering is op haar gezicht af te lezen.

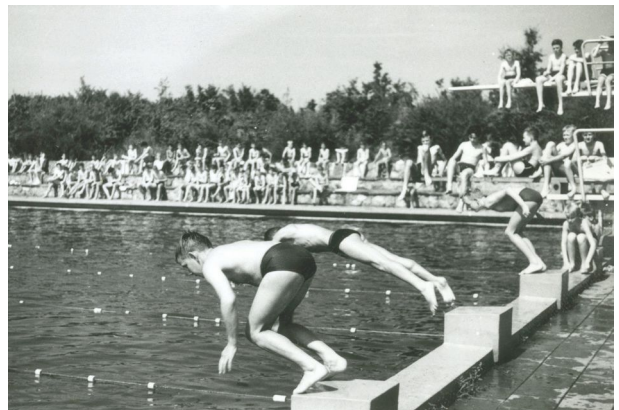
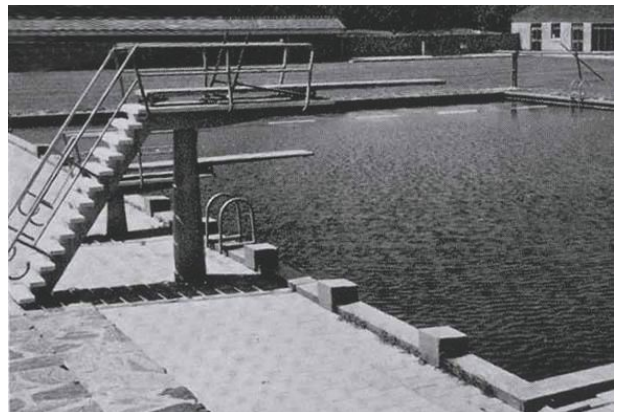
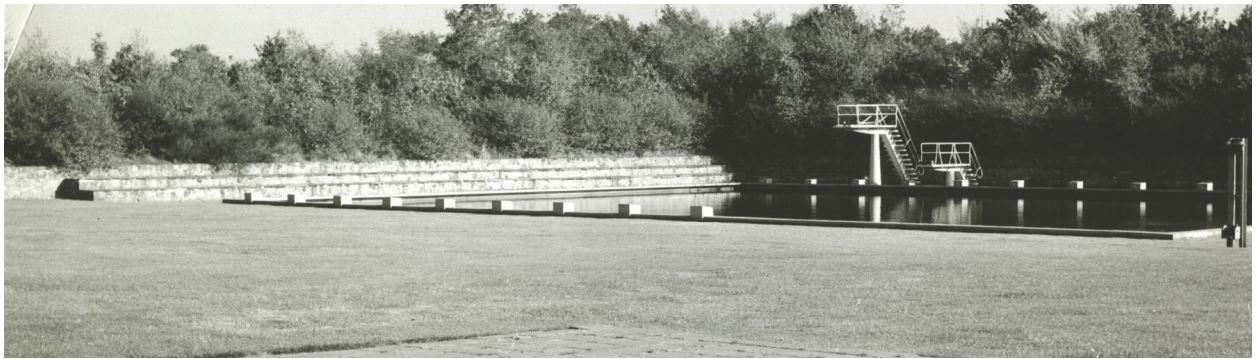
Op de eerste foto genomen vanaf de entree van het terrein is de helling naar de boveningang van het theatergebouw te zien. Deze gaat stijl omhoog en heeft rustpunten met zitbanken.

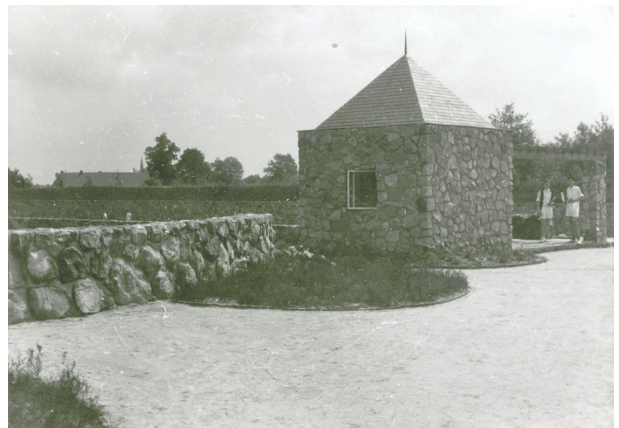
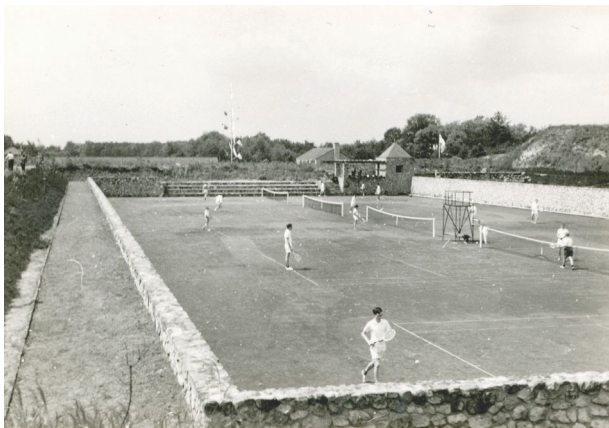
Het toneelgebouw is nog niet geheel af, de ramen zijn net geplaatst. Op de foto hierboven is goed te zien hoe de oorspronkelijke verdeling van klep-, kantel- en vast raam was.

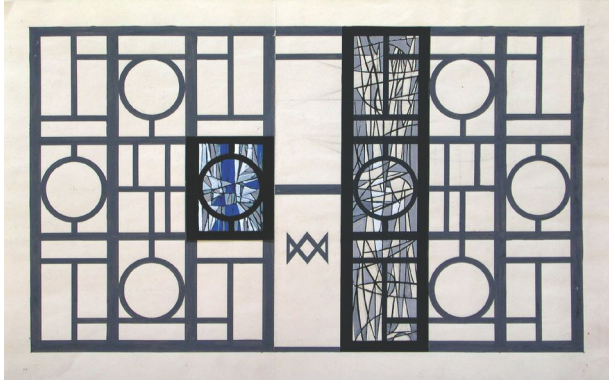
De speelweide is een schuin aflopend grasveld en in de orkestbak is een donkere tegelvloer te zien.

kaftfoto CV 2005, d.d. onbekend

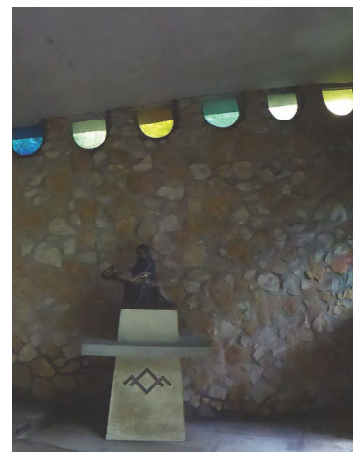
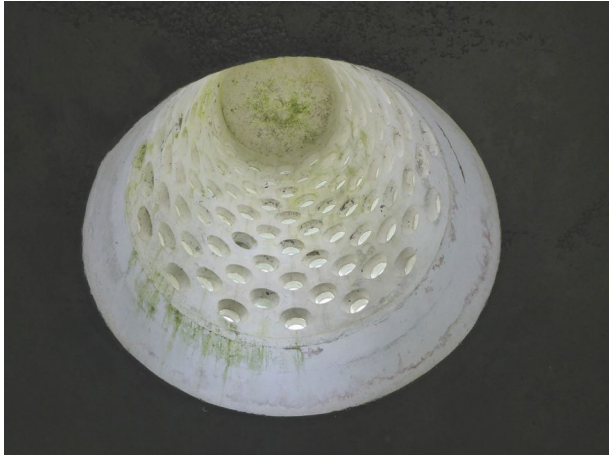

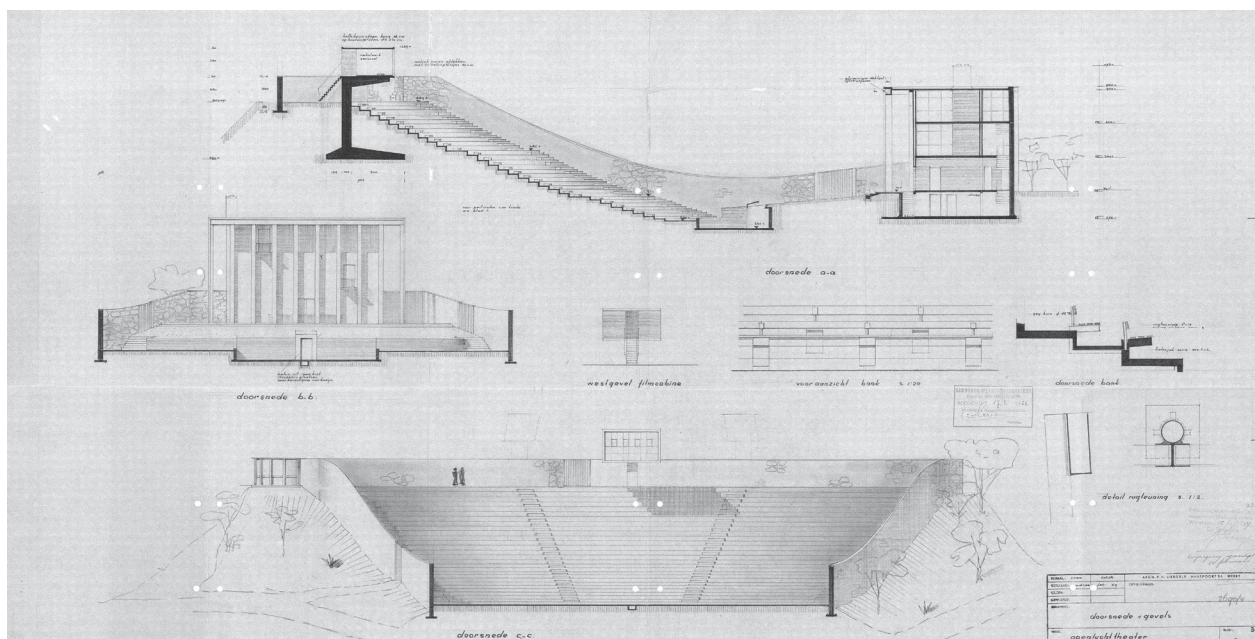
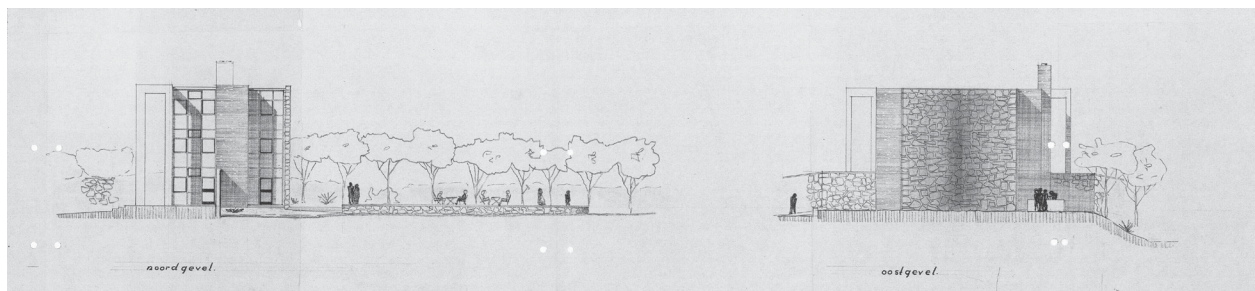

Mariakapel ontwerptekeningen
bron: Gemeentearchief Weert

Mariakapel voor 1973
bron: Gemeentearchief Weert

theater 2018 voor en na laatste schoonmaakactie

Priesterfeest 15 april 1961, bron: Gemeentearchief Weert (G.A.W.)

Im weissen Rössl juli 1963, bron: G.A.W.

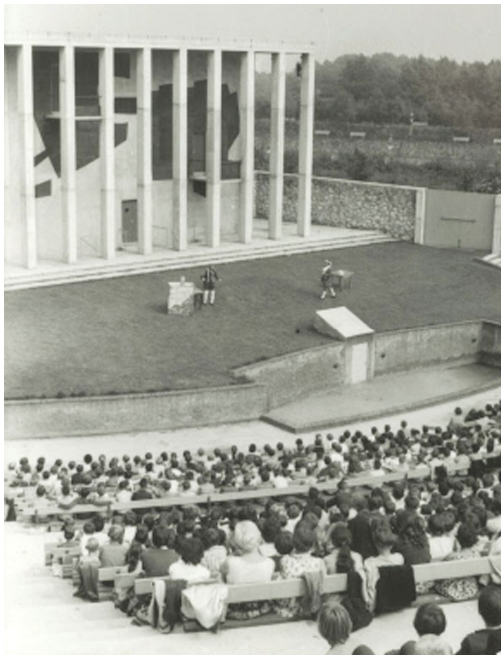
Culturele Manifestatie mei 1966, bron: G.A.W.

Swiebertje met Joop Doderer, augustus 1968, bron: G.A.W.

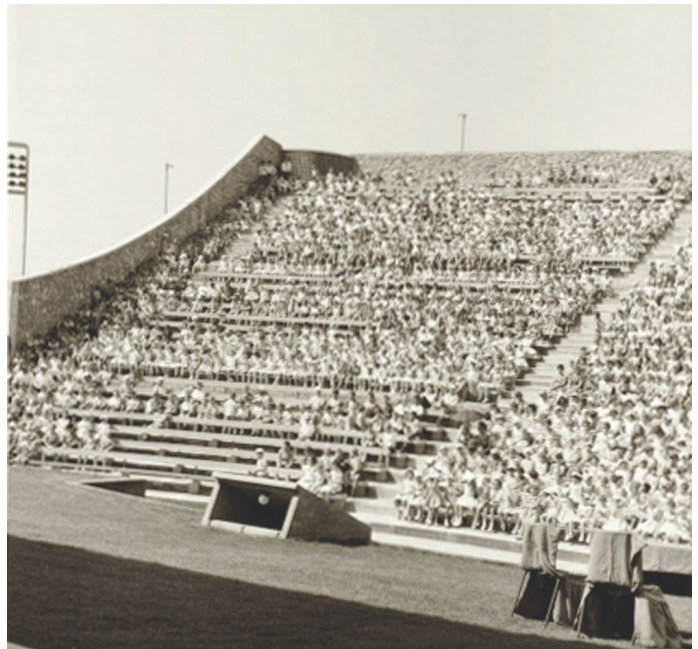
Fabeltjeskrant 1969, bron: G.A.W.

Culturele Manifestatie, bron: G.A.W.

Openluchttheater datum onbekend, bron: G.A.W.

Open monumentendag 9 september 2012, bron: J. Jongeling

Aernout Mik filmopname 16 september 2012, bron: J. Jongeling

Tijdens ons onderzoek is het terrein met twee theaterexperts bezocht. Het bijgevoegde verslag is een weergave van hun kijk op de mogelijkheden van het theater.

BEZOEK LICHTENBERG MET MARLEEN VAN AMERONGEN EN RUUD VAN DER WOERD

Marleen van Amerongen - voormalig Commercial and Marketing Manager Parktheater Eindhoven
Ruud van der Woerd - Manager Theater Techniek en Projectbureau Parktheater Eindhoven

UITGANGSPUNT: DAT WAT ER IS.

De plek en het theater zijn zo bijzonderlijk dat die op zich al inspirerend zijn voor theatergezelschappen en orkesten. Uitgangspunt is daarbij de eenvoud en de directheid van de setting, de beslotenheid van het bos en de gelijktijdige ervaring van natuur en cultuur. Het vallen van de avond en de feërieke aanlichting van de bomen vormen een toegevoegde waarde.

Belangrijk punt is het betrekken van verschillende doelgroepen. Door het een plek te maken die ook van de jeugd is, zal vandalisme minder voorkomen. Denk aan bijvoorbeeld game tournaments (zie link).

Voor bedrijfspresentaties is dit ook een interessante, onderscheidende ('groene') locatie.

De helling van het podium is weliswaar klassiek, maar voor deze tijd met allerlei mobiele objecten erg onpraktisch. In eerste instantie lijkt het niveau van de toegangsdeuren aan de zijkant van het podium een goed uitgangspunt. Het podium kan de contouren volgen van de gemetselde rand of even daarbinnen blijven, zodat de graszone als strook aanwezig blijft.

De afstand van het publiek tot het podium is relatief groot voor kleine producties. De creativiteit van theatermakers zal ook juist geprikkeld worden door de ongebruikelijke mogelijkheden. Draai podium en zaal om, gebruik de muren.

Om de Lichtenberg als openluchtbioscoop te kunnen laten fungeren (zie bijvoorbeeld het succes van rechtstreekse filmuitzendingen vanuit de The Metropolitan Operaopera in New York) moet er gekozen worden tussen projectie op een scherm of uitzending met ledpanelen (zoals bij huldigingen van sportclubs gebeurt). Voor de eerste variant lijkt het regiehuisje boven de tribune te ver weg en te lastig bereikbaar voor de zware projectie apparatuur (eisen t.a.v. beeld en geluid zijn veel hoger geworden dan in de jaren 50 en 60). Daarnaast heeft deze projectiemethode te veel last van het aanwezige daglicht. Ledpanelen zijn qua intensiteit af te stemmen op het omgevingslicht. Relatief duur, maar worden steeds goedkoper. Ook voor grote hoeveelheden toeschouwers.

Om het aanlichten van theaterproducties te ondersteunen is het nodig op het tussenniveau (ter plekke van het niveau van de twee kleinere toegangsdeuren) op twee plekken voorzieningen te treffen (elektra (krachtstroom) en constructiekoppelingen). WIFI voor het hele theater.

Omdat efficiëntie bij het installeren en opruimen van theaterattributen van groot belang is, is het aan te bevelen om het theater (waarschijnlijk van de noordzijde) goed bereikbaar te maken voor vrachtwagens. Naar gelang de breedte van het aanbod zullen aanvullende faciliteiten t.b.v. artiesten en ondersteunend personeel ook daar kunnen worden toegevoegd.

Als de exploitatie eerst op een minimaal niveau zal plaatsvinden is dit waarschijnlijk niet nodig, maar dient er in de opzet van de plannen wel rekening te worden gehouden met en ruimte te worden gereserveerd voor dit soort voorzieningen voor de toekomst.

De ruimtes in het toneelgebouw, ook de kleedkamers, kunnen als vergaderruimte worden ingezet, zoals dat in het parktheater in Eindhoven ook gebeurt. Ondersteunende horeca is daarvoor essentieel.

Tijdens pauzes van voorstellingen is de afstand tot toiletten en vooral tijdefficiëntie in het uitserveren van drankjes en hapjes essentieel. De omgeving vormt een ideale gelegenheid om even rond te lopen.

Om het monument onder de aandacht te brengen zou al eens een proefvoorstelling kunnen worden georganiseerd. Bezoekers nemen eigen kussen mee en nemen gewoon op de betonnen tribune plaats. Voordeel; ze nemen hun kussens ook weer mee.